

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

VINTERBILD FRÅN RANSÅTER — FOTO. JOHANSSON, RANSÅTER.

13DE ÅRG.

DEN 31 DECEMBER 1911.

N° 14.

Efter ett i dagarne af H. S. D:s
Stockholmsfotograf taget porträtt.

H. S. D.

KUché: Bengt Silfverjärre

FREDRIK VON ESSEN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA

För kort tid sedan tillkännagafs att hittills varande riksmarskalken, excellensen frih. Fredrik von Essen efter ansökan erhållit nådigt afsked, och att i hans ställe till riksmarskalk utsetts nuvarande landshöfdingen öfver Östergötlands län, förutvarande utrikesministern, greve Ludvig Douglas.

Riksmarskalken är de svenska hofstaternas högste styresman. Han handhar öfverinseendet öfver till konungahusets förfogande ställd statsegendom på några få undantag när och har i öfrigt tillsyn öfver hofvets ekonomi, han vakar öfver etikett och ceremoniel, och det är han, som inför konungen enskildt föredrager de ärenden, hvilka angå hofvet och dess ämbets- och tjänstemäns tillsättande och entledigande. Som tecken till sin värdighet för han vid officiella tillfällen den med röd sammet beklädda och med gyllene krona prydda riksmarskalkstafven, ett emblem, som infördes i vårt land så tidigt som 1617, tio år efter själfva embedets inrättande.

Den nu afgående riksmarskalken frih. *Fredrik von Essen* är född på Kafås i Västergötland den 30 juli 1831 och fyllde alltså i sommar 80 år. Han är son till kavalleriinspektören och generalmajoren, frih. Fredrik Ulrik von Essen och dennes maka Anna Sofia Gyllenhaal. Efter att 1845 ha inskrifvits som kadett vid Karlberg, aflade han därstädes afgångsexamen 1850 och blef samma år underlöjtnant vid Lifregementets husarkår. 1855 genomgick han en kurs vid kavalleriskolan i Saumur, och befordrades två år senare till löjtnant. Ur krigstjänsten afgick han med 1863 års utgång.

Redan dessförinnan hade frih. von Essen knutits till hofvet. 1858 hade han förordnats till ordonnans-officer hos dåvarande kronprinsen, snart konung Carl XV, och af denne utnämndes han 1863 vid sitt afsked till kammarherre hos drottning Lovisa. Men ej heller hans hofjänst blef denna gång långvarig, då han 1867 åt sig utverkade tjänstfrihet.

Anledningen till hans afgång såväl ur militär- som aktiv hofjänst låg i hans utsträckt enskilda verksamhet. Redan 1858 hade han efter faderns död emottagit Kafås på arrende och 1860 tillföll detta betydande gods honom som arfslott. Tre år senare valdes han vidare till disponent för Salsta och Vatt-holma bruks- och landtegendomar i Uppland, af hvilka han genom sitt giftermål med grefvinnan Ebba Aurora Brahe, dotter till förste hofstallmästaren, greve Nils Fredrik Brahe, och hans maka, född Piper, blifvit delägare.

Denna friherre von Essens ställning som stor jorddrott i förening med hans tidigt ådagalagda mindre vanliga fömåga gjorde, att han tidigt kom att tagas i anspråk för allmänna uppdrag. I Skaraborgs läns landsting invaldes han sålunda redan 1863, ett uppdrag som sedermera förnyades 1872 och 1885 - 87: under den sistnämnda perioden utnämndes han af k. m:t till landstingets ordförande. Vidare tog han liflig del i länets hushållningssällskaps verksamhet och valdes 1877 till dess vice ordförande, en plats, på hvilken han kvarstod allt intill 1891. Men det var dock hufvudsakligen på den politiska vädjobanan frih. von Essen skulle vinna sina lagrar.

Af Skaraborgs läns landsting valdes han till ledamot af 1867 års första kammare. Det är ett godt bevis på hans framstående duglighet att han, som icke hade några afsevärda meriter från ständsriksdagarna att åberopa, likväl redan 1869 valdes till ledamot af statsutskottet, ett uppdrag, som hvarje år med undantag af 1871 förnyades, tills han 1874 afsade sig riksdagsmannaskapet och — som P. v. Möller i sin bekanta bok om 1867 års Första kammare uttrycker sig — "Kammaren förlorade en arbetsam och själfständig ledamot". Men han stan-

nade icke länge borta. Af Elfsborgs läns landsting erhöi han redan 1877 ett nytt mandat, som tre gånger förnyades, tills han 1906 definitivt lämnade riksdagen. Äfven under denna sin senare och hufvudsakliga riksdagsmannabana hade han med undantag för åren 1879 och 1884 säte i statsutskottet, så länge han därtill var valbar.

Under kampen om indelningsverket och grundskatteafskrifningen anslöt sig frih. von Essen till den minoritet i Första kammaren — den s. k. skånska fraktionen — hvilken arbetade i ett visst samförstånd med landtmannapartiet, och ansågs ej minst genom sin personlighets vinnande makt utöfva ett icke ringa inflytande. Längre fram, då tullfrågan trädde i förgrunden, tillkännagaf han sin anslutning till protektionismen utan att dock kunna godkänna dess till ytterligheter gående kraf. När konung Oscar vid den Themptanderska ministärens afgång i början af 1888, kallade friherre Bildt till statsminister i syfte att genom en medlande och försönlig politik åter bringa de upprörda tullpolitiska lidelserna till ro, föll det på friherre von Essens lott att öfvertaga finansministerportföljen. Tack vare rikligt inströmmande inkomster af de nya tullarne beredde denna under de sex år friherre von Essen innehade densamma, icke några finansiella svårigheter åt sin innehafvare. Från den Bildtska ministären öfvergick han i den Akerhielmska och och blef på detta sätt den, på hvars lott det föll att genomföra skyddstullsystemet å det industriella området genom 1891 års tullstadga, som sedan i hufvudsak varit gällande ända till den 1 dec. i år. Som medlem af E. G. Boströms ministär fick han också taga en hufvudsaklig del i lösningen af det segslitna grundskatteafskrifningsspörsmålet, som ändtligen bragtes ur världen vid 1892 års urtima riksdag. Under frih. von Essens finansministertid tillkom vidare den premiering af nyanlagda sockerbruk genom lindringar i betskatten under de första åren, hvilken väsentligt bidrog till den blomstrande utveckling, den svenska sockerindustrien under förra hälften af 1890-talet kunde uppvisa. Lägges härtill, att det var på hans föredragning, som operabyggnaden finansierades, samt slutligen, att det var under hans medverkan rikstelefonen nyskapades och generaldirektör Storckenfeldt blef satt i tillfälle utföra sitt storslagna lifsverk, förstår man, att frih. von Essen hör till de svenska finansministrar, hvilkas namn skola lefa i häfdeböckerna.

Då riksmarskalksämbedet genom frih. Gillis Bildts fränfälle 1894 blef ledigt, kallades frih. von Essen till hans efterträdare och afgick i sammanhang härmed från finansministerposten. Därför öfvergaf han emellertid visst icke det politiska lifvet. I ytterligare tolf år kvarstod han ännu i första kammaren och deltog med lif och lust i debatterna, därvid gärna häidande sunda förståndets rätt gentemot principrytteri och tom formalism.

Vid 1905 års riksdag, den sista, hvori han mera aktivt deltog, var frih. von Essen sålunda en af de få ledamöter, i Första kammaren, som visade sig ha sinne för butiksstängningsreformens betydelse ur social och moralisk synpunkt. Vid samma riksdag uttalade han sig kraftigt till förmån för exporttull å järnmalm. Man hade sagt, att detta vore orättvist mot nuvarande innehafvarne af malmbergen. "Den orättvisan synes mig icke vara så afsevärd", yttrade han, "när man besinnar, att en stor del af dessa malmfyndigheter blifvit inmutade enligt gamla grufstadgan, som tillerkände inmutaren, på kronans mark jordägareandelen. Det är väl sant, att detta nu blifvit förhindradt genom inskränkningen i inmutningsrätten. men alla de gamla inmutningarna

FRÅN KONUNGÅHUS OCH HOF.

innebära för inmutarne en ren present af en vinstandel, som bort komma kronan till del på dess mark. Jag erkänner, att sedan dess ha dessa fyndigheter öfvergått till andra ägare, som förvärfvat sina andelar för mycket högt pris. — Det kan icke hjälpas, att om man spekulerat för högt, man icke får samma inkomster, som vid köpet be-

M. P. BRAHE.
Nyttnämnd öfverstekammarherre.

Foto Florman Stockholm

Kliché: Benzt Silfverparra.

THÉRÈSE,
Enkehertiginnan af Dalarna, 75 år den 21 December.

Efter porträtt.

R. H. J. RUDBECK.
Nyttnämnd ceremonimästare.

räknats. Jag tycker sålunda icke, att det i detta fall är någon orättvisa mot dem, om man nu åsätter malmexporten en tull". Vi återgifva yttrandet såsom karaktäristiskt för frih. von Essens starka häfande af statens och det allmännas intressen. I rösträttsfrågan lade han huvudvikten på det s. k. Lundebergiska vilkoret — inkomstskatteskalans undandragande från de gemensamma voteringarna — medan han ställde sig tviflande i fråga om det proportionella valsättets praktiska tillämplighet. — De fem sista riksdagar, hvari han deltog, hade han säte i talmanskonferensen.

I en mängd kommittéarbeten har frih. von Essen både före och efter sin finansminister-tid deltagit. Redan 1868 insattes han, i en kommitté för stuteriväsendet, 1874 i en dylik för veterinärväsendets ordnande, 1885 i kommittén för stambanan genom öfre Norrland, 1886 i den s. k. ekonomiska kommittén, 1896 i den stora skogskommittén samt samma år i kommittén för omorgani-

sation af den centrala ledningen af landets hästväsende.

För öfrigt må nämnas, att frih. v. Essen längre eller kortare tid varit ordförande i styrelsen öfver allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet (från 1895), i Svenska bibelsällskapets kommitté (från 1898) samt i Allmänna hypoteksbankens styrelse (från 1900).

Disponentskapet på Salsta och Wattholm upphörde 1904, därigenom att han öfvertog egendomarne för egen räkning. De förvaltats nu af äldste sonen, medan han själf ännu alltjämt om somrarne plägar besöka sitt vackra Kafiläs, där han får mottaga talrika bevis på underhåvandes vördnad och kärlek.

Naturligtvis är frih. v. Essen Serafimerrid-dare och dessutom i besittning af större antal höga utländska ordensutmärkelser än väl någon annan nu lefvande svensk man. Sedan 1879 är han leddamot och sedan 1891 hedersledamot af Landtbruksakademien.

Efter fotografier.

F. VON ESSEN.
Afgående Riksmarskalk.

Kliché: Benzt Silfverparra.

L. W. A. DOUGLAS.
Nyttnämnd Riksmarskalk.

II. 8 D:3 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

INGANGEN TILL DANVIKS HOSPITAL.

Klisché: Kena, A.-E. Densit Sjöbergspapp, Sthm -Gbg.

Det är icke utan en känsla af rysning man än i dag hör ordet *Danviken*, detta ställe, som i långa tider var en plats för allt det värsta elände som fanns; dit fördes ju de fattigaste och af alla öfvergifna, där gömdes så många, som stodo utan allt skydd i lifvet, sjuka och utarmade till både kroppar och själar, ty vansinniga såväl som andra sjuklingar fingo där en tillflykt, då ingen annan ville eller kunde taga dem om hand. Många, som hade sitt fulla förstånd, men af en eller annan anledning voro i vägen, antingen för höga vederbörande eller för sin släkt, stukkos in bland dårarna därstädes, och där fingo de ofta tillbringa återstoden af sitt lif, ända tills den dag kom, då Gud skickade dem döden, som löste deras band och gjorde slut på deras lidande. Jag kunde berätta flera historier om dessa arma och krossade människor, men skall ej nu inlåta mig på dessa mörka berättelser, utan i stället visa något af det vackra dessa gamla dystra murar inneslöto, och som ännu finnes kvar där. Ty det gamla Danviken har alster af skön konst, som mer än väl förtjänar att ses af en stor allmänhet, och hvilka konstverk, som jag har anledning att hoppas, nu skola skyddas från glömska och förstörelse.

Bland dem, hvilka försökte göra lifvet i någon mån ljusare för de arma på Danviken, var på slutet af 1600-talet en rådman — sedan borgmästare — i Stockholm, som hette Christoffer Thesmar. Ej nog med att rådman Thesmar tänkte på deras lekamliga nöd och ville lindra denna, han sökte äfven göra deras dystra omgivning gladare. Hospitalet hade en kyrka och denna önskade rådmannen försköna. Thesmar

var gift med en dotter till den berömde, historieskriifvaren Samuel Pufendorf och rådmannen hade hos sin svärfar väckt intresse för de fattigas tillflyktsort. Pufendorf hade i sin ägo några taflor med bibliska motiv, och dessa öfverlämnades, tack vare rådmannen, som gäfvade till Danviks hospi-

tal. Sannolikt är det dessa taflor, hvilka ännu i dag hänga i hospitalets lilla kyrka. Ingen af dem har något konstvärde, men de borde ändå hafva blifvit till glädje för de olyckliga, som på söndagarna bevisade gudstjänsten i kyrkan.

Ingen af dem afbildas i denna uppsats, men däremot några andra, som finnas därstädes och hvilka äro ännu märkligare än de naiva bilder, som Pufendorf och hans mäg skänkte. Vid ett besök som jag för studieändamål gjorde på Danviken, erhöj jag tillstånd att, åtföljd af pastorn därstädes, begifva mig upp på en dammhöljd vind, för att se om där kunde finnas något, värdt att anteckna. Jättevidnen fylldes till stor del af gamla byråar och annat, som de fattiga haft med sig vid ankomsten till hospitalet, och hvilket under ärens lopp ökat, så att det bildade en stor samling af ganska kuriöst slag. Bortom allt detta och undanskjutet i ett mörkt hörn, befanns något högt och bredt resa sig, in-

II. 8 D:3 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

STIGMATISERING.

Klisché: Kena Sjöbergspapp, Sthm -Gbg.

DEN HELIGE GREGORIUS
MESSA.

höljdt i skynken. På min anhållan aflägsnades skynkena och det hopade dammet, och se! Det var taflor, infattade i träramar, hvilka buro spår af att hafva varit dörrar, som kunnat öppnas och hvilka dörrar tillhört altarskåp, ty taflorna voro försedda med märken efter de krampor kring hvilka de vridits, för att dess båda målade sidor skulle kunna visas för folket.

Enligt de undersökningar, som af andra gjorts, skulle dessa altarskåpsbilder tillhört S:ta Clara kloster i Stockholm. Enligt min tanke har åtminstone en, kanske två, tillhört Gråmunkeklostret darsamma städes, och från början till och med, utan att först hafva flyttats dit från klostret i Clara. Nämligen de bilder, som föreställa *stigmatiseringen* (se föreg. sida) och "den helige Gregorius' messa" (ofvan). Näpeliggen hängde munkarnas bilder i nunnornas heliga fristad, hvarför det synes mig vara mera sannolikt, att dessa två ursprungligen tillhört munkklostret på Riddarholmen. Om någon af målningarna utförts direkt för något af dessa kloster är en annan fråga. De kunna ju hafva målats af någon okänd konstnär i vårt land, men troligare är, att de, åtminstone dessa två, kommit hit från utlandet, kanske från Nederländerna.

Efter fotografier.

Kliché: Benigt Silfversparre.

Mellerst: KONUNGARNES TILLBEDJAN. Nederst: S:TA CLARANUNNOR.

Hvarför både dessa två och de tre nunnorna skulle varit från samma altarskåp, kan jag icke inse. Kan man icke tänka sig, att bilderna äro fragment af två altarskåp, det ena från Fransiskanernas kloster på Riddarholmen, det andra från Clara nunnekloster?

Betrakta denne helige Franciscus! Ättföjd af en klosterbroder har han gått ut på marken för att i enslighet uppsända sina brinnande böner. I bakgrunden synes klosterbyggnadens tunga massa afteckna sig mot en skogklädd höjd; ett stycke bakom Franciscus har den andre munken slagit sig ner — är det tankar eller sömnlust som gör, att hans huivud så tungt lutas i handen, och att ögonlocken slutit sig öfver hans ögon? Tystnad och stillhet råda. Den helige glömmmer för hvarje ögonblick allt mer och mer jorden och de ting, som därupå äro. Förgätna äro sorg och synd såväl som all jordisk åtra, ära och glans. Fördjudap i sig själf, grubblande på frälsningsmysteriets innebörd, lösgör sig den heliges själ från det förvandling underkastade; han försjunker i extas, och för hans andes syn öppnar sig himlen och mellan de brustna skyarna ser han frälsarbilderna på korset, utsträckande sina blödande händer och med stora vingar kring sin plä-

gade kropp. Allt djupare blir extasen, tills den helige ser huru trådar gå från frälsarens genomstungna händer till hans egna, och då inträffar undret. Hans egna upplyfta händer få stora djupröda märken som efter spikar, hvilka drivits igenom dem och kommit hans blod att rinna ur såren. Det är stigmatiseringens underbara mysterium, hvilket genom himlens nåd blifvit den fromme beskärd.

Ett liknande underverk är det, som blifvit kalladt Gregorius' messa. Gregorius på knä framför altaret med händerna framsträckta som för att mottaga en gåfva. Och gåfvan kommer i extasens ögonblick. Den kala väggen öfver altaret fylles af den törnekrönt Kristus, som fäster sina ögon på den knäböjande och lyfter sin ena hand mot himlen. Glädjen strålar på Gregorius' ansikte, han tillbeder den törnekrönt och ser på samma gång andra bilder ur pinohistorien, afhuggna hufvuden, spikar och hammare. De munkar hvilka böja knä kring Gregorius se intet af allt detta. Deras ansikten hafva just icke något uttryck af helighet och deras största omsorg synes varit, att deras kåpor skulle ligga i prydliga veck, då de knäböjde inför det altare, hvarest deras förnämste höll sin messa, där han hade sin strålände uppenbarelse.

Så kommer bilden af de tre heliga kvinnorna. Att de ej äro vanliga nunnor, synes af krumstafvarna i deras händer, som stå på ömse sidor af midtfiguren. Jag har ett svagt minne af att det stod namn skrifna liksom tillhörande en hvar af dem. Kanske missminner jag mig, men en af sidogestalterna har blifvit kallad S:a Clara — hvarför skulle icke de båda andra föreställa S:a Birgitta och hennes dotter Catharina? Oaktadt dräkterna äro alldeles lika, kan konstnären dock hafva menat dessa tre största af svenska kvinnliga helgon. Midtgestalten med krusifixet och boken ville jag då kalla Birgitta; Clara vore den, som har staf och hostian och Catharina bär då krumstaf och bok. Fränsedt

den lika dräkten, synas ju alla tre vilja verka såsom representativa porträtt af de förnämsta kvinnorna inom den svenska katolska kyrkan, fastän ansiktena icke skådats af artisten, som målade dem. Han ville afbilda kyrkans tre drottningar i vårt land och så gaf han dem i händerna sinnebilderna af deras makt, iklädde dem alla tre Claranunnornas dräkt och satte helgonglorian kring hjessan på den lysande trion. Något uttryck af helighet finnes ej här och glorian är endast en dekoration; ej heller lyser extasens eld i deras ögon. Höga och raka stå de stränga gestalterna; krumstafvarna och korsbilden äro endast de synliga uttrycksmedlen för den härskarmakt de fått inom kyrkan.

Sedan damm och smuts genom tjänligt medel aflägsnats, framstod färgen på ofvanstående bilder ganska klar. Andra bilder voro däremot mer illa åtgångna, såsom den sista bilden. Som synes, är den indelad i fyra fält, hvaraf de två öfversta utan tvifvel föreställa de österländska konungarnes hyllning åt Jesusbarnet, fast konstnären på ena bilden lagt barnet på ett altare och glömt förse

Maria med gloria. På de två nedre bilderna synes en död eller döende med gloria kring hufvudet, omgifven af en präst som läser dödsmissan, af två knäböjande helgon och en skara vanliga dödliga, hvilka bevittna denna skiljsmessa mellan ande och kropp. I fjärde fältet ser man två drottningar, hvilkas tunga kronor se alltför värdsliga ut för att de skulle kröna helgons pannor.

Det är att hoppas, att alla de bilder, de må vara taflor eller altarskåpsdörrar som finnas i Danviken, måtte få kvarstanna därstädes. Då Danviken kanske inom kort tid bygger sig ett nytt hus på den tomt det äger, måste dess skatter af gammal konst såsom dess obestridda tillhörighet medfölja till den nya byggnaden, men väl förvarad och väl vårdad af förståndiga och pietetsfulla händer. Hvarifrån de alla kommit gör mindre till saken. Hufvudvikten ligger på att de äro minnen af gammal konst och att de böra bevaras hos den institution, som en gång fått dem.

HVAR 8 DAG 1912:

Vår mera hotfulle än betydande plagiator — gifvetvis kunna vi ej syfta på den tidning, som gjort "damernas egen" intresser till sin — upphör enligt eget meddelande från och med nyår med försöket att vara illustrerad veckotidning, för att ägna sig åt den vida enklare uppgiften som omslagsblad till 25-öreslitteratur, och sålunda står HVAR 8 DAG allt fortfarande OUPPHUNNEN som

aktuellt illustrerad, litterär och förbröelsejudande veckotidning.

PRENUMERATION å 5 kr. per år och 1.25 per kvartal moltagas af hvarje Bokhandel och Postkontor i riket.

LÖSNUMMER å 10 öre i hvarje Tidningsaffär. — Förfrågningar angående försändelser till utrikes ort m. m. besvaras omgående. H. 8. D:s EXPEDITION, Göteborg.

EN LOTSBRAGD.

Vid den djärfva räddningsbragd som nyligen utfördes med Smögen-lotsbåten "Höfding", visade sig nödvändigheten af en fullt säker motor hvarföre densamma

nu fått insatt en 16 hästkrafters fotogenmotor vid O. Guldbrandson & Sons varf i Göteborg, där jämväl foton af det präktiga fartyget togs.

TVÅ AF SMÖGENLOTSARNE, lotsförmannen O. W. Stranne och lotsen C. W. Wern, som under den svåra stormen den 15 november räddade finska barken "Esmeralda" med dess 14 man besättning från säker undergång.

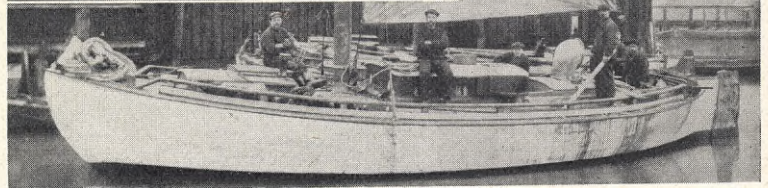

Foto. Backlund, Göteborg.

Kliché: Bengt Silfverström.

SMÖGEN-LOTSBÅTEN "HÖFDING".

Foto. Hvar 8 Dags Stockholms-
fotograf.

1. PRINS EUGEN:
Molnet.

2. CARL LARSSON:
Modell.

3. ANDERS ZORN:
Mona.

4. GABRIEL BURMEISTER: *Porträtt.*

Vi återgifva här några reproduktioner från den mycket uppmärksammade *Retrospektiv-Utställning* som anordnats af *Grafiska Sällskapet* i Stockholm i K. Akademien för de Fria Konsterna, och som öppnades i medio af December. Bland de omkring sextio utställarne äro våra bästa konstnärarnamn på det grafiska området representerade med etsning, radering, träsnitt och litografi, alltifrån 1875 och intill senaste tid.

Till illustr. å sid. 218.

En tillfällig meddelare insänder korrespondens jämte fotografier från den *Skandinaviska klubben i Milwaukee* och återgifva vi här en interiör från lokalen samt porträtt af klubbens svenske ordförande, d:r *F. A. Forsbeck*. Medlemmarne utgöras af svenskar, norrmän och danskar med hvar sin ordförande, som turvis fungerar hvar tredje år. F. n. är ordföranden norrmän och d:r F. förste vice president. Klubben har något af ordenslogé öfver sig med flaggor och vapen och sköldar, och synes omfattas med intresse af skandinaverna. Säkerligen går just nu mången tanke mellan den fjärran staden i Västern och de skandinaviska länderna.

Kitcher: Bengt Sjöversparre.

5. N. E. ANCKERS: *Vinterskymning.*

6. ERNST HÄLLGREN: *Motiv från Skottland.*

TREDJE OCH FJERDE FÖRSVARSBEREDNINGARNE.

H. 8 D. 2 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

BESPARINGARNES UTREDNINGSKOMMITTÉ.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Silfversparre, Sthlm—Gbg.

I föregående nummer återgäfvu vi gruppfotografier från första och andra försvarsberedningarne och lämna ofvan en gruppbild af den tredje och nedan en af den fjärde af de fyra beredningar som tillsatts i och för utredning af vårt lands ekonomiska bärkraft m. fl. frågor i samband med dess försvar.

Ledamöterna i Tredje beredningen — för utredning om möjliga besparingar — äro, från vänster å foton: Lektor *K. Starbäck*, ordförande, parkföreståndaren *F. W. Thorsson*, hemmanseg. *P. M. Olsson i Blådinge*, handl. *E. A. Nilsson* och hemmanseg. *P. Olsson i Fläsbrö*.

Ledamöterna i Fjerde beredningen — för utredning af spörsmål som angå öfningstiden — äro från vänster å foton: Nämndeman *D. Persson i Tällberg*, redaktör *A. C. J. Christierson*, godseg. greve *R. G. Hamilton*, ordförande, hofstallmästaren *G. Tamm* och landtbruk. *C. Persson i Stallerhult*.

Vidstående bild: JOCKEYKLUBBENS VANDRINGSPRIS FÖR KAVALLERIETS OFFICERSKÅRER,

vid täflan under årets kapplöpningar vunnet af Lifgardets till Häst officerskår. Statyetten är modellerad af fru Märta Améen, f. Sparre, efter greve Gustaf Hamiltons fullblodsvallack "Gill" samt bronsgjuten vid Otto Meyers konstgjuteri.

H. 8 D. 2 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

ÖFNINGSTIDENS UTREDNINGSKOMMITTÉ

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm—Gbg.

ÖDETS VÄF.

FÖR HVAR 8 DAG AF GUSTAF ULLMAN.

Första dagen underlöjtnant Wider var hemma igen efter sitt första regementsmöte, hade han så mycket att göra med upppackandet och ordnandet af sina tillhörigheter, samt var så utpumpad, att hans mamma änkefriherrinnan just inte fick många ord ur honom. — Men dagen därpå, redan, blef han mera meddelsam, dock icke öfver höivan. Visst gaf han besked om litet af hvarje, om förmän, kamrater, tjänstgöring, dieten och nöjena på lägret och dylikt. — Men friherrinnan hade en sällsam, aningslik känsla af, att något, — hon kunde ej gissa hvad! — något gömde han på, och detta något var det, som allra mest intresserade Karl-Emil själf. Alltså — äfven henne! — Han knep, rätt som det var, midt i samtalet eller eljest, ihop de vackra, mörkbruna ögonen på ett så besynnerligt sätt, — som slötos de kring en syn.

— Hvad tänker du på, gossen min? — undrade modern, i en ton, som skulle låta tämligen sval.

— Jag? — Äh. — Jag är lite' trött ännu. —

— Hm. — Javisst. Men nu får du pigga upp dig tills de komma!

„De“, det var gästerna till den lilla familjemiddag, som friherrinnan skulle ge för att fira Karl-Emils återkomst. Och bland dem var särskildt att vänta och märka fröken Gisela von Arim, Karl-Emils mycket vackra och mycket rika syssling, med moder, änka liksom friherrinnan Wider.

— Ja, var lugn — smålog han: — jag skall nog göra min plikt och sköta min post.

*

Man hade just gått till bords; Karl-Emil var kavaljer åt Gisela. En sprödale, blondare, noblare varels kunde man ej se: hon var som en utsökt porslinspiäs, och ej utan vare sig blidhet eller kvickhet. — Fru von Arim, med sin blekt skära hy, rena profil, höstklart ljusblå ögon och jämna panna under de grå lockarna liksom framhäfde, hur den släkttypens färging kunde trotsa tiden, ja, förädlas af den. — Karl-Emil föreföll också uppriktigt belåten med sin bordsdam, och i den ganska trånga, intima kretsen — ett tiotal fränder — blef hans konversation smittsamt liflig och ledig.

Friherrinnans skarpa, gråblå ögon följde det unga parets alla miner och rörelser, med en egendomligt hypnotiserande blick under de kraftiga, ännu helt mörka brynen. Och hon knyckte då och då på sitt präktiga, gråsprängda hufvud med en triumferande liten knix, — som en drottning, hvilken ser tronföljden på väg att betryggas.

Plötsligt, då öfver den heta soppan, en tystnad inträd, lyfte Karl-Emil sin blick mot modern och sporde, — på sitt stundom litet förbluffande sätt:

— Minns mamma fru kaptenskan Herling? — Inte sant, hon och mamma ha känt hvarandra mycket nära! — Hon, — jag blef presenterad för henne en gång, midsommardagen, — hon talade så mycket och så vänligt om mamma och pappa och hela vår familj. Hon bad mig framföra sin allra hjärtligaste hälsning.

Man hade åter börjat prata mellan skedarna. Men friherrinnan stirrade några minuter ned i sin talrik med en lätt, men tydlig rynka i pannan, precis som om hon ogillat anrättningen.

— Hvad var det för en fru då? sade lilla fröken Gisela, men då hon märkte, hur irrigt, afvaktande löjtnanten betraktade sin mor, afstod hon från svar på frågan. Den var också framställd på måfå. Men det var icke Karl-Emils.

— Nå, minns mamma inte alls fru —? — Friherrinnan höjde ögonbrynen med säregen fränhet: — Jo. — Jag — minns henne.

Karl-Emil förstod alltför väl, att hennes nåd önskade bli kvitt ämnet. Och som lydig, välupfostrad son, — och diplomat i smått, — lämnade han det tillsvidare.

*

Fröken Gisela spelade, medan sällskapet höll skymning. Hon var mycket musikalisk — man kunde knappast tro henne om så mycken känsla, som hon dock lyckades gjuta in i sitt spel.

Karl-Emil satt vid salongens fönster; hans hufvud tecknade sig i dunkel silhuett mot den höströda kvällshimlen. Friherrinnan betraktade honom från sitt soffhörn: hon önskade, att hon konnat urskilja och läsa i hans drag — nu till denna musik! — Gisela valde fritt, litet af hvarje: än en trånsjuk bit Chopin, än en bonddans af Grieg, än någonting helt enkelt, en folkvisa eller en taktast trall.

Karl-Emil tänkte på midsommardagen, då han första gången träffade kaptenskan Herling — och hennes dotter. De hade kommit till lägret från sitt landtliga hem, bjudna af en gammal vän och kamrat till numera aflidne kapten Herling. Karl-Emil tog ju för gifvet, att just en dylik festlighet skulle för krigareänkan och äfven dottern återuppkalla ett vimmel af glada minnen, fast naturligtvis vemodigt beslöjade af saknad och förgänglighet.

Men, så fort fru Herling hört Karl-Emils namn, var det som om hon förvandlats. Den mildt, litet kyligt leende gamla damen fick med ens ett nytt, tändande lif i blicken, det magra, men vackert byggda ansiktet liksom upplystes inifrån. Och Karl-Emil var nära att häpen taga ett steg tillbaka, då hon hastigt, nästan häftigt grep båda hans händer.

— Nej! — Detta är en son till — — baron von Wider?

Det lät som hade hon haft baronens förnamn på tungan, men i sista sekunden hejdat sig.

Så började hon tala, med sällsam ifver, glömsk af det munterit stojande folklivet på den soliga heden. Hon talade om löjtnantens föräldrar, om deras ungdom, om saker, som Karl-Emil delvis kände, men delvis haft mycket litet reda på.

— Tänk — att så här oförmodadt träffa — riktiga gamla bekanta! inföll hon, och då såg han först, hur fint förläget, men ändå hjärtligt unga fröken Herling log emot honom. Hon hade ett fastare, lugnare utseende än modern, saknade dennas något påfallande, alltför starkt betonade drag. Men den sällsynta, kvinnliga värmen i blick och röst hade gått i arf.

— Ja, mor har så godt minne, sade hon.

Och ordet „godt“ blef så betydelsefullt därvid. Men Karl-Emil kom just då att med undran besinna, att han aldrig hört sin mor tala om denna nära bekantskap från hennes och baronens ungdom. Han beslöt, att på lämpligt sätt skaffa sig lösningen till den gåtan. — — — Så blef det dans kring majstången. Och Karl-Emil dansade en och många danser med fröken Brita Herling. Han hade aldrig haft så roligt på någon bal — ja, roligt var kanske knappast rätta ordet. Inte längre för att njuta själfva dansens yra, inte för att stoltsera som fulländad kavaljer — utan för att få vara henne nära, denna unga, hittills alldeles främmande varels. Kanske hade moderns brådstörtade, oförbehållsamma hjärt-

(Fortsätt. å sid. 224).

Postmästaren
TOM GELHAAR, STOCKHOLM,
Initiativtagare till "Välgörenhets-
märket".

Handlanden
GUSTAF HAGBERG, GÖTEBORG,
Initiativtagare till "Välgörenhets-
telegram".

Fru BEDA HALLBERG, GÖTEBORG, "Majblommans" skaparinna.

Mer än vanligt tränga sig tankar på nöd och bekymmer fram i denna årsens tid, då kontrasten mellan det ljusa och det mörka i lifvet är skarpare än annars. Välgörenhet öfvas på så många sätt, af stat och enskilda, af dem som kunna det och dem som vilja det. — Den stora välgörenheten, den som rör sig om och med kapital, den har i vårt land många representanter, gifvare som med mild hand och hjärta förstått finna ut hvar hjälp i stort mest tarvades. Alla dessa kunna vi ej återgifva porträtt af, det räckte kanske ej hela H. 8. D. till med. — Men vi ha ofvan trenne porträtt som väl förtjäna sin plats. Dessa tre ha nämligen genom sina uppslag satt den burgna allmänheten såväl som den fattiga mängden i tillfälle att efter råd och lägenhet gifva uttryck för medkänsla. Och att den finnes, och ej minst bland den senast nämnda kategorien framgår af de siffror som finnas tillgängliga. —

Majblomman, den lilla trollblomman som vuxit sig fram öfver hela världen, den såddes först i Göteborg. Och äran af uppslaget till den lika vackra som kloka idén tillkommer *enbart* fru *Beda*

Hallberg. Sedan har idén vuxit ut till en hel institution i hvilken förenade goda krafter verka. De fem åren blomman funnits i Sverige har den insamlat icke mindre än 668.704 Kronor däraf under 1911 Kr 201,300.

Välgörenhetsmärket var en dansk idé som förverkligades hemma 1904 och öfverflyttades till Sverige s. å. på initiativ af postmästaren *Tom Gelhaar* i Stockholm, *Välgörenhetsmärket* säljes till förmån för Nationalföreningen mot Tuberkolos och har hittills inbringat Kr. 388,463.

Välgörenhetstelegram blir en nyhet för 1912, hemtad utifrån och öfverförd till Sverige af grosshandl. *Gustaf Hagberg* i Göteborg. — Idén är att tillhandahålla serskilda, festblanketter för lyckönsningstelegram hvilka utlemnas mot en extra afgift af 35 öre hvaraf Telegrafverket får behålla de 15 örena medan 20 öre gå till Nationalföreningen mot Tuberkolos som utan tvifvel härigenom kommer att tillföras högst afsevärda summor.

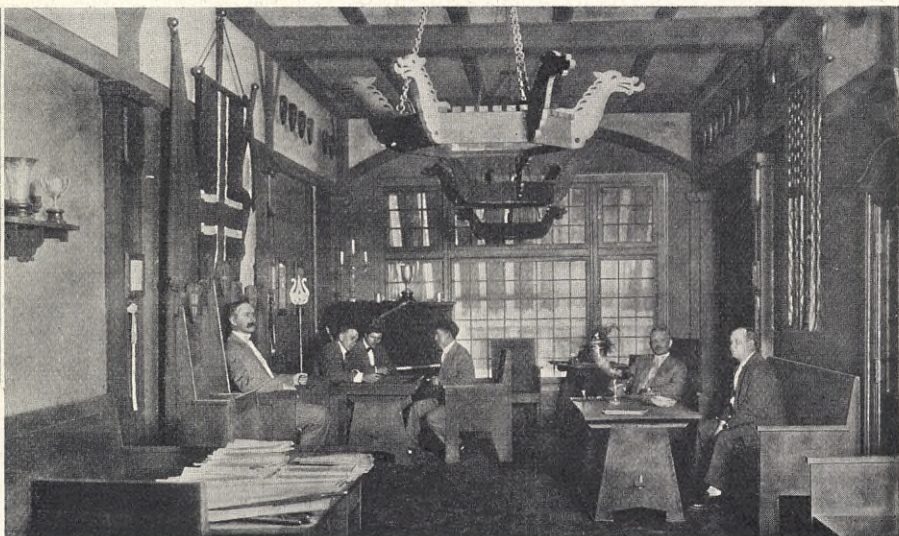
Mätte vi till nästa år få öka denna nya serie af porträtt!

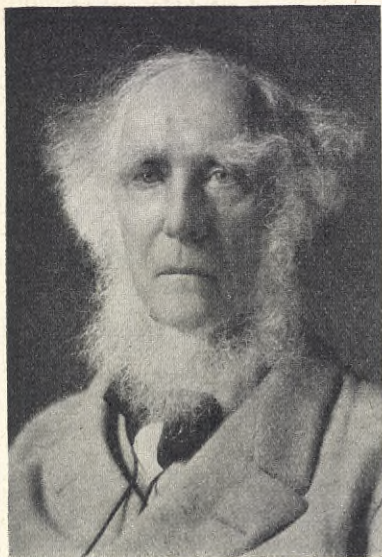

D:R F. A. FORSBECK,
förste v. president i Skand-
klubben i Milwaukee.

SKANDINAVISKA KLUB-
BEN I MILWAUKEE.

(Se text å sid. 215.)

SIR JOSEPH DALTON HOOKER.
F. 1817 † 10 December 1911. — Förste och
hitills ende innehafvaren af Linnémedaljen.

Den engelske botanisten sir *Joseph Dalton Hooker* som nyligen afled i London vid 94 års ålder var en af samtidens yppersta vetenskapsmän. Fadern var den berömda botanisten, professorn i Glasgow, sir *William Jackson Hooker*, och sir *Joseph* började sin bana inom samma vetenskapliga område som botanisk forskare under färder till sydpolarländerna, Ostindien, Marocko och Himalaya samt utgaf ett flertal utomordentligt betydande verk. Han var intim vän med *Darwin* och en af de två som förmådde denne utgifva sin uppseendeväckande teori om arternas uppkomst.

Under en lång följd af år var han förstärkare för de berömda botaniska trädgårdsanläggningarna i London, "Kew Garden". Sedan 1862 ledamot af K. Vetenskapsakademien och sedan 1865 af Vetenskaps societeten i Uppsala samt tilldelades 1907 den nypräglade Linnémedaljen, därmed förste och ende innehafvaren af denna höga utmärkelse.

Bilden t. h.: REVOLUTIONSTRUPPER DRAGA GENOM DEN BOMBARDE-
RADE STADEN WUCHANG.

AHMED, schah af Persien, f. 1898,
har nödgats ge vika för Rysslands
hotfulla och orätmätiga kraf.

D:R SUN-YAT-SEN. Den kinesiska revolutionära rörelsens hufvudledare och designerade president för den blifvande kinesiska republiken.

Efter fotografier.
VY AF DELHI, INDIENS NYA HUFVUDSTAD. Under kejsarkröningen i den gamla f. d. hufvudstaden meddelade kejsaren-konungen att Delhi skulle återinrättas som kejsarriket Indiens hufvudstad. Den nuvarande hufvudstaden — Kalkutta — befolkning var allt annat än entusiasmerad. — Från kröningen torde vi i sinom tid erhålla fotografier som vi då skola återgifva.

Kilder: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Stlm.-Gbg.

SKOGRUSSEN PÅ GOTLAND.

FARA FÖR DESS FORTBESTÅND.

Den enda inhemska hästras, som kan anses icke vara uppblandad, är skogsrussen på Gotland. Huru gammal denna hästras är eller huru och när den kommit till Gotland känner man ej. För 50 år sedan var den ganska allmän och betingade då ett pris af 20—50 kronor, men dess antal har de sista årtiondena betydligt minskats, och de sista åren har minskningen ytterligare stegrats.

För att tillvarataga återstoden af denna säregna hästras, som är ovanligt förnöjsam och hårdig samt i förhållande till sin storlek stark och snabb bildades 1901 Aktiebol-

bruket, som endast bedrivs för erhållande af hö och rotfrukter, har till och med 1910 skötts med skogsruss, utom vid upptagandet af gammal vall. För plögen användas fyra hästar men för öfriga redskap två.

Russens storlek varierar ganska mycket, 108—130 cm. öfver marken. De uppnå en ovanligt hög ålder, sålunda utrangades i april detta år ett 31-årigt sto, som under de sista tio åren lämnat nio föl, det sista 1910. Hon hade under hela sin lefnad aldrig varit i stall och var vid aflifvandet ännu pigg och kry med goda tänder, men höll

Foto. Gardsten, Visby.

Kliche: Bengt Skjerveparre.

1. RUSSAR I KADRILJ. — 2. STALLBYGGNAD. — 3. ÅRETS FÖL.
4. PONNYEKIPAGE.

get Gotlands Ponystuteri och förlades å Brusarfvé i Othem. Denna egendom, som inköptes vid bolagets bildande, innehåller 19 har åker samt 338 har skogsmark. Förutom vinterstall med 19 spiltor och 8 rymliga boxar finnas i skogen uppförda tvänne stallskjul, där hästarna under de strängaste vintermånaderna erhålla halm och något hö. Hästarnas antal är nu 90, däraf 23 moderston. Hufvudbeskälare har sedan stuteriets bildande varit Frej. Jord-

sig sista vintern ej vid sitt vanliga goda hull.

Russens lif är ett riktigt friluftslif. Alla hästarna, med undantag af beskällarne och tvänne ston, som användas i arbete, gå på bete hela året om, så väl sommar som vinter. Fölen födas uti skogen och dia hela vintern ända tills en yngre bror eller syster kommer till världen. De ston, som användas till afvel tillbringa hela sin lefnad ute. De hästar däremot, som icke äro afsedda härtill, tas in på hösten

Efter fotograf.
Under nu pågående gräfnings vid V. MÅRTENSGATAN I LUND ha påträffats rester af den GAMLA MEDELTIDSKYRKAN "SANCTA MARIA MINOR". Å vår bild synes af utgräfningsarne: Södra kyrkomuren (1), Vapenhusets östra mur (2), Dräneringstrumma, antagligen för afledande af likvatten (3), samt en tegelgraf (4).

Kliché: Bengt Sjöversjörns.

vid 3½ års ålder för att göras i ordning till försäljning följande vår.

TVÅ GÅNGER OM ÅRET, april och oktober, insamlas

Efter fotograf.
NORDISKA BANKENS I PARIS NYA FILIAL, 18 rue Pierre Lescot, hvilken hålles öppen från kl. 2 på natten till kl. 5 e. m. till tjänst för lifsmedelaffärerna i Hallarne. För hufvudkassan är byggd ett cementerad hvalf klädt med stål och försedd med blinderade dörrar. — Personalen räknar ett tjugotal personer.

Kliché: Bengt Sjöversjörns.

inköp af egendom, hästar och inventarier, samt en stallbyggnad måste uppföras, har stuteriet hela tiden arbetat under ekonomiskt betryck. Oersättlig skada vore det, om detta af brist på medel måste nedläggas, ty därigenom vore äfven skogsrussens undergång gifven. För dess fortbestånd har hos Kungl. Majt begärts statsanslag, 10,000 kr. för en gång eller 1,000 kr. årligen under 10 års tid, hvilket belopp anses tillräckligt för dess betryggande.

Från utgräfningsarna af Sancta Maria Minor i Lund.

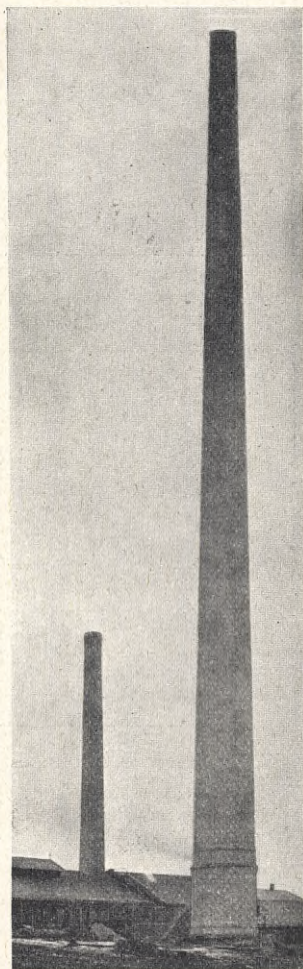
Vid utgräfnings på tomt vid V. Mårtens- och Vårfrugatorna i Lund hafva rester af den gamla medeltidskyrkan Sancta Maria Minor påträffats. Troligen är kyrkan uppförd i början på 1200-talet. Murrarne äro af sandsten, och golvet är af tegel. Planordningen är snarlik de gamla romanska skånska landkyrkorna, och vid södra sidan finnes ett vapenhus, som antagligen är tillbyggd under den senare medeltiden. Utanför kyrkans södra mur hafva en hel del såväl håll- och tegelgravar som träkistor påträffats.

hästarna för hoivarnas afverkning. På samma gång besiktigas hästarna så väl till exteriören som till härdigheten och utgallring göras. Endast de härdigaste och till exteriören bästa uttagas till afvel.

Att russen trivas ute och älska sitt friluttslif i skogen synes tydligen af det förhållandet, att de i allmänhet först, då snön betäcker marken, infinna sig vid stallen, och att, om fodret lägges så väl i som utanför dessa, de helst välja det som är lagd ute.

Endast vid snöstorm söka de skydd under tak.

Då från början aktiekapitalet blef bundet genom

NORDENS HÖGSTA SKORSTEN, 101,5 meter hög, 2,8 m. inv. toppdiam. och 7,5 m. i utv. basdiam. Anlagd vid Örebro Pappersfabrik af skorstensbygg-firman N. Lundgren i Gesle för att minska olägenheterna af de illaluktande sulfatgaserna. Den vidstående skorstenen är 40 meter hög.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

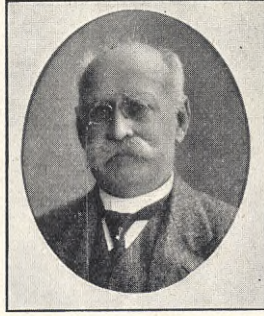
* Data här nedan.

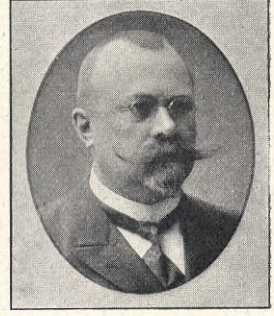
O. A. GUILLEMOT.
F. d. Regementsläkare. — Norrköping. 75 år 12 Dec.*

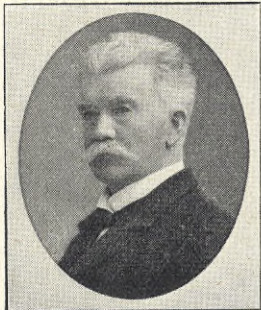
J. F. BJÖRNBERG.
Sjökapt. o. Befälh. å "Göteborg." — Göteborg. 60 år 18 Dec.

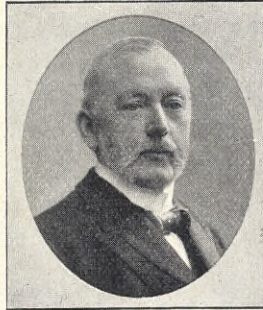
K. O. M. WEIBULL.
Professor, Rektor. — Alnarp. 55 år 23 Dec.*

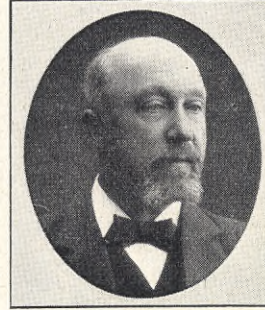
J. G. F. HJELM.
Bankdirektör. — Göteborg. 50 år 23 Dec.*

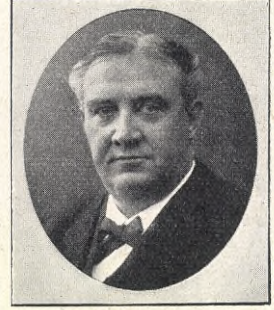
R. T. HENNINGS.
Direktör. — Sanda, Österning. 70 år 12 Dec.*

G. BARCLAY.
F. d. Grosshandlande — Göteborg. 70 år 28 Dec.*

E. G. R. NAUCKHOFF.
Fil. d. r. Fabriksföreståndare. — Grängesberg. 55 år 3 Jan.*

S. O. HAGBOM.
Disponent — Göteborg. 50 år 1 Jan.*

J. LARSSON.
Boktryckare. Kommunalman. — Kristianstad. 70 år 21 Dec.

A. M. ÅHLBERG.
Marinmålare. — Hönö, Kalfsund. 60 år 23 Dec.

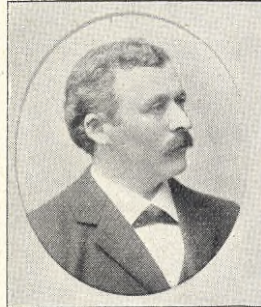
J. ASKLUND.
Fabrikör. — Göteborg. 60 år 20 Dec.

O. A. ERLANDSSON.
Postmästare. — Stockholm. 60 år 11 Dec.

H. F. EDGREN †.
Sjökapt. — Göteborg. F. 45 † 10 Dec.

N. T. P. SON-WITTGREN.
Grosshandlande. — Malmö. F. 57 † 24 Nov.

N. B. SJÖDIN †.
Författare. — Hernösand. F. 87 † 11 Dec.*

OTTO GUILLEMOT. Stud.-ex. 56, med. lic. 69. Praktiser. läkare i Norrköping sedan 71. På sin tid jernvägsläkare, distr.-läkare samt reg.-läkare, senast v. Första Lilgren-reg. 95-1900.

MATS WEIBULL. Stud.-ex. 74, fil. år 83, docent v. Lunds Univ. 83-88, lär. v. Alnarps Landtbr.-Inst. 83, lektor derst. 02, samt rektor o. professor 11. Utg. vetenskapl. arbeten o. läroböcker.

GUSTAF HJELM. Stud.-ex. 80, ingick v. Riksbanken 81 kamrer v. Afd.-kontoret i Jönk. 99, verkst. styr.-led. v. afd.-kontoret i Halmstad 01, verkst. styrelseledamot v. Riksb. Afd.-kontor i Göteborg sedan 09, styrelsens v. ordf.

RUDOLF HENNINGS. Stud.-ex. 59, egnat en framstående verksamhet åt landtbruk, dels såsom jordbrukare, dels såsom lärare m. m. På sin tid styr.-led. i Ultuna Landtbr.-Inst. Arenderar i n. Sanda gård i Stockholms län. Hänvisa till biograf. o. helsidesporträtt i ärg VIII:38.

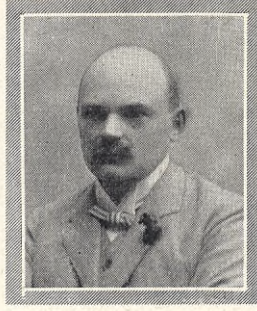
NYA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS FÖRSTA KAMMARE IV.

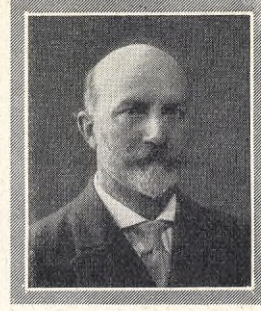
Å. INGESTRÖM.
Landbruksskoleföreståndare. —
Värpnäs. — Lib.

VÄRMLANDS LÄN (Höger 2 — Lib. 4 — Soc.-dem. 1):
K. A. NILSON.
Jernhandlande. Stadsf. Landst.
— Kristinehamn — Lib.

A. V. LINDH.
Grosshandlande. — Käl. —
Lib.

J. B. LANTTO.
Boktryckerifaktor. — Stock-
holm. — Soc.

JÄMTLANDS LÄN (Höger 1 — Lib. 2):
C. J. SEHLIN.
Rektor. Regementspastor. —
Östersund. — Lib.

P. G. ROMAN.
Häradsskrifvare. — Östersund.
— Lib.

NORRBOTTENS LÄN (Höger 2 — Lib. 2):
A. BERGQVIST.
Biskop. — Luleå — Höger.

A. J. ASPLUND.
Grufingeniör. — Kiruna. —
Lib.*

GEORGE BARCLAY. F. d. del-
egare i exportfirman Sw. Renström
& Co i Göteborg. Styr. ledamot
i Skand. Kredit A.-B. sedan 96.

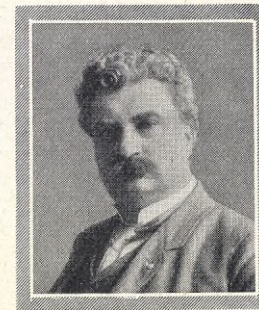
GUSTAF (GÖSTA) NAUCK-
HOFF. Stud.-ex. 63, fil. dr 72, doc.
v. Upsala Univ. s. å Deltagit i ve-
tenskapt. exped. i Spetsbergen 68
o. Grönland 71. E. o. statsgeolog
71-72, e. o. elev i Bergskolan 73,
grufingeniör i Grängesberg 74-90.
Sedan dess föreståndare i A.-B.
Expressdynamits Spängämnesfab-
rik derst.

OLOF HAGBOM. Efter avslutade
elementar- o. affärsstudier etable-
rade H. egen firma i Göteborg 87,
omfattande smörärfär engros i före-
ning med agentur i andra mejeri-
produkter m. m. Blef 95 disponent
och chef för Pellerins Margarinfa-
brik i Göteborg. Under hans utom-
ordentligt skickliga ledning har
detta etablissement utvecklats till
det förnämsta i denna branch i vårt
land och intager som fabriksrörelse
en af de allra främsta platserna i
Göteborgs industriella verksamhet.

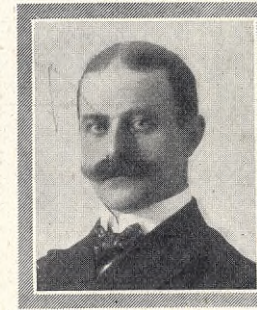
BIRGER SJÖDIN. †. Stud.-ex.
07, derefter anst. vid Hernösands-
Postens redaktion. Förf. till ett an-
tal smärre berättelser samt senast
till de af kritiken väl mottagna no-
vellsamlingarne "Undret" och "Star-
ka Hjärtan".

**Blif medarbetare i
HVAR 8 DAG**

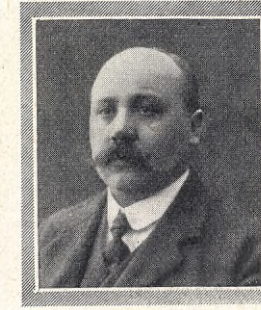
Skrif aldrig och fråga
först — tid går därvid för-
lorad — utan insänd hvard
Ni tror lämpar sig för
tidningen, vare sig berättel-
telser, uppsatser eller goda
fotografier af tilldragelser
m. m. för dagen.

SÖDERMANLANDS LÄN (Höger 2 — Lib. 2 — Soc.-dem. 1):
A. G. EKLUND.
Direktör. Stadsfullmäktig. —
Stockholm. — Hög.

G. TAMM.
Hofstallmästare. F. d. Statsråd.
Landst.-m. — Malstans. — Lib.

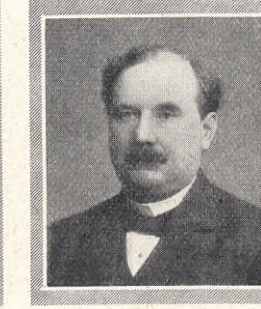
A. C. LINDBLAD.
Redaktör. — Göteborg.
— Soc.

F. O. G. DE GEER.
Frih. Landshöfd. — Mariestad.
— Höger.

SKARABORGS LÄN (Höger 5 — Lib. 2):
A. BELLINDER.
F. d. Lektor. — Göteborg.
— Hög.

A. W. GULLBERG.
Predikant. — Skövde.
— Lib.

* Afstätt mandat till led. af Andra Kam. å den soc.-dem. listan.

Efter fotograf.
TURKIETS SULTAN VID DEN STORA BEIRAMFESTEN framför stöttet Dalma Bagtché. — Sultanen synes ofvan (X) föreläsande bönen, hvarefter han öfverlämnar knifven till offer-slaktaren, för att de jemväl synliga bockarne högtidligen skolas slaktas.

(Forts. från sid. 217).

lighet förmedlat känslan af förtrohet mellan de två. Ett var visst, innan midsommarsolen den gången glödde vid hedens fjärran, purpurdunkla rand, hade Karl-Emils och Bris hjärtan funnit hvarandra.

— Nej, nu får det vara nog, sade Gisela lugnt, med sin kyliga älskvardhet, och reste sig från flygeln.

*

Änkefriherrinnans gäster hade gått, följda af löjtnanten.

Hans mor vandrade af och an genom våningen. Det var verkligen ytterst sällan, friherrinnan kunde sägas vara upprörd eller ur jämvikt. I afton — ja, i denna afton, som hon väntat sig så mycket af, — nöje, förstås, — hade den mest oväntade och ovälkomna hälsning jagat upp gammal, slocknad lidelse i hennes hjärta. Som om en förhatlig vålnad trängt sig in på hennes fest för Karl-Emil, — så att säga införd i salongen af Karl-Emil själf. Friherrinnan blef stående framför sin aflidne makes porträtt, och hon tänkte på, hvilken möda, hvilken förstulen men okuflig kamp det kostat henne att draga honom till sig och hålla honom fast, — när den andra, nya lockat honom! — Det for en tanke genom hennes huvud:

— Ack, om Karl-Emil friade i kväll, till Gisela! — Just nu! Innan någon annan kom i vägen! — Men, hvem skulle det också vara? — Nå, en sådan gosse som hennes, han fick inte länge gå i fred, han stack nog i ögonen! — Hon kände en dunkel oro för, att just nu någon hemlig fara hotade honom, — eller henne!

— Ack, om han friade nu? Han får ju genast ja! —

Tamburdörren smällde dämpadt. Karl-Emil kom tillbaka. Hon trodde, att han ämnade gå direkt in till sig, och skulle till att ropa på honom, — då han steg in i salongen. De nickade åt hvarandra. Hon sjönk ned i en emma:

— Rätt lyckadt, det hela, eller hur? — sporde hon.

— Utmärkt, lilla mamma, — och han kom och ställde sig bakom henne, och smekte det präktiga, gråglimmande håret, som liknade en drottningsskrona.

— Lilla mamma, — sade han, underligt bedjande: — svara mig nu uppriktigt, hvad du — har emot fru Herling.

Änkefriherrinnan ryckte till. Sonens hand gled bort.

— Jo, jag vet, att det är något. Jag förstod det alltför väl i middags. Och jag ber dig, mamma, riktigt innerligt, att du svarar mig nu.

— Jaja. Som du vill! — svarade modern; men sedan

har jag något att be dig om. — Den kvinnan — var min vän en gång. Och hon — ville ta' min fästman, din far, ifrån mig. Han var ju svag —.

— Kanske — hon älskade honom?

— Hm. Nu har jag sagt nog. Och nu ber jag dig, Karl-Emil, att aldrig tala om den damen mer, och, om möjligt, aldrig mer umgås med henne! — Hm. —

Det blef så tyst i våningen. Till slut vände sig modern om, och spärrade upp de stora, gråblå ögonen mot sonen, som för att ransaka hans själ intill botten. Han hade blifvit blek. Han höll så mycket af sin mor. Men han mötte hennes blick, och sade sakta:

— Det är omöjligt, mamma. — Jag älskar hennes dotter. —

Friherrinnan satt aldeles stel ett par minuter. Så reste hon sig och grep sonens händer:

— Det — är omöjligt, Karl-Emil!

Men i hans öppna, fasta drag såg hon, bakom den sonliga ömheten, som led af att plåga henne, en hjärtats orubbliga vilja, som han ärt just af henne.

Och, som bruten under en öfvermäktig ödets järnhand, sänkte hon hufvudet mot hans skuldra och snyftade: — den gången segrade jag, — nu är det alltså — min tur att — besegras. —

VECKANS DAGAR

19 dec. Allmänna valförbundets opinionsmöte i försvarsfrågan å cirkus i Stockholm. — Pansarbåten Oscar II startar för sin vinterexpedition.

20 dec. Svenska akademien högtidsdag; dr A. U. Bååth tilldelas kungliga priset. — Franska deputeradekammaren godkänner Marocköfverenskommelsen.

21 dec. Den första drabbningen mellan ryssar och perser.

INNEHÅLL

Fredrik von Essen. — Från konungahus och hof. — Konstverken i Danviks hospital. — En lotsbragd. — Grafiska sällskapets utställning. — Försvarsberedningarna. — Ödets välfärd af Gustaf Ullman. — Praktisk välgörenhet. — Brokigt utomlandsnytt. — Skogsrusen på Gotland. — Bilder för dagen. — Veckans portr. galleri. — Nya ledamöter af Riksdagens Första kammare IV. — Veckans dagar.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.